

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.— Za vse druge države in Ameriko K 5'60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inzerate, naročnino, reklamacije pa na upravnništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimi dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — Inzerati: štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inzerati po dogovoru. Inzerati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavici: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Slovenski polk cesarjevičev polk.

Cesar je izdal naslednje povelje na armado in mornarico:

Zelim, da pripada Moj Mi po milosti božji dani prvorojeni sin odslej Moji vrli junaški vojni sili in ga imenujem za polkovnika - inejitelja Mojega pešpolka št. 17, ki se mora odslej imenovati prestolonaslednikov.

Dunaj, 24. novembra 1916.

Karel I. r.

Čestitke generalobersta Borojeviča Ljubljani.

Župan ljubljanski dr. Ivan Tavčar je prejel sledečo brzjavko:

Iz celega srca čestitam mestu Ljubljani v visokem odlikovanju, ki ga je izvolilo Njegovo Veličanstvo najmilostljivejše izkazati domačemu s slavo ovenčanemu polku s tem, da je podelilo imejiteljstvo tega polka Nj. c. in kr. Visokosti prejasnemu cesarjeviču.

Generaloberst Borojevič,

Ni nam treba poudarjati, s kakšnim ponosom bodo naši nenadkriljivi slovenski vojaki sprejeli to odlikovanje, s kakim zanosom bo beležilo ta čin vladarske milosti slaherno slovensko srce. Cesar Karel je kot vojak v bojnem gromu spoznal vrline svojih čet — in med vsemi si je izbral slovenski polk kot vrednega, da nosi ime dediča cesarske krone.

Cesarjevičev polk se bo izkazal vrednega visokega odlikovanja. Kakor dosedaj, tako bo v bodoče pri vsaki priliki in kjersibodi posvedočil zvestobo naroda iz katerega izhaja njega ljubezen in požrtvovalnost do prejasnega cesarja in ljubljene dediča cesarske krone.

* * *

Ljubljanski občinski svet je v svoji seji z dne 28. novembra 1916 sklenil soglasno odposlati na vojaško pisarno Nj. Veličanstva brzjavko, v

kateri z najudanejšo hvaležnostjo izreka svojo radost nad izrednim odlikovanjem domačega pešpolka in izreka prošnjo, da Nj. Veličanstvo blagohotno dovoli ljubljanski občini po vzgledu drugih polkov ustanoviti pešpolku št. 17 „Prestolonaslednik“ srebrni rog.

* * *

Župan ljubljanski dr. Ivan Tavčar je prejel dne 30. novembra to-le brzjavko:

Cesar županu drju. Tavčarju v Ljubljani.

Dunaj, Dvorec, 30./XI. 1916 ob 11:10 dop.

V polnem prepričanju, da se bode domači polk, kakor že skoro dve in pol stoletji, tudi v bodoče, zvest sveti prisegi, junaško in v zavesti svojih dolžnosti bojeval za cesarja in domovino, sem imenoval svojega ljubega sina, cesarjeviča, njegovim imetnikom. Upam, da bodo enako onim vrlim Kranjcem, ki stoje v slavepolnem boju proti sovražniku, tudi oni deželani, ki so ostali na rodni grudi, zastavili svoje najboljše moči v prid domovini, da z božjo pomočjo srečno dobojujemo težki boj. Pritrjujem, da sme polk „Cesarjevičeva pehota“ sprejeti in uporabljati od mestne občine poklonjeni mu srebrni signalni rog.

* * *

Kakor blisk se je proti večeru razširila po Ljubljani vest, da je Njegovo Veličanstvo počastilo poglavarja slovenske prestolnice z Najvišjim osebnim in neposrednim sporočilom.

Cesarsko Veličanstvo je izpregovorilo brez posrednika in preko vseh inštančnih ograj k izvoljenemu načelniku preproste prestolice skromnega naroda.

Župan ljubljanski je dal cesarjevo brzjavko javno nabiti s pripombo: „Z globoko hvaležnostjo do presvitlega cesarja dajem ta osrečujoči izraz Najvišje milosti v splošno vednots.“

Na vlaških tleh.

Dunaj, 25. novembra.

Severovzhodno Turnu Severina se tam odrezane romunske čete žilavo branijo. Ob dolnji Aluti so nemške čete dospele na vzhodni breg. Severno Rimnika-Valcea je napad avstro-ogrskih in nemških čet znova napredoval. Vjeti so bili 3 častniki in 800 mož. Sovražen napad v pokrajini pri Bekasu je bil brezuspešen.

Berolin, 25. novembra.

Nemška konjenica pod vodstvom generallajta grofa Schmettowa je vrgla vzhodno od dolnje Alute neko sovražno konjeniško divizijo nazaj. Rimnik-Valceo v dolini Alute smo vzeli. Bolj proti vzhodu, kjer se sovražnik še silno upira, se bližajo naše čete Corteji des Arges. Nov napad ruskih stotnij v pokrajini jugozapadno od Bekasa je ostal zopet brezuspešen.

Dunaj, 26. novembra.

Donavska armada je dospela v pokrajino pri Aleksandriji. Pri prehodu z desnega na levi breg ki je bil posebno otežkočen vsled narasle vode, se je posebno udeležila c. in kr. donavska flotilja pod poveljništvom kapitana linijske ladje Lucicha ter avstro-ogrski pionijski oddelek generalmajorja Gaugla. Pri Umluistu severno od Svištova je neki neki naš letalec zbil sovražno letalo tipa Farmann.

Berolin, 26. novembra.

Zopet so napadle pri Batci Neagri v gorovju Gyergyó ruske stotnije brez vsakega uspeha naše pozicije. V dolini Alute smo vzeli Ramniku Valceo. Na višinah severno od Curteje des Arges se Romuni še trdovratno upirajo. V pokrajini vzhodno od dolnje Alute je nemška konjenica pod vodstvom generallajtnanta grofa von Schmettowa vrgla romunsko konjeniško divizijo, ki se je postavila v bran ter zmagovito prodira. Ceste, ki gredo od Alute proti vzhodu, so obložene z bežečimi kolonami vozil ter značijo njih pot goreči kraji.

PODLISTEK.

Vladimir Korolenko.

Brez besede.

Dalje.

Vsa slika se mu je le hipno prikazala a tako natančno, da mu je vztrepetalo srce v neznanem strahu in da se je stokaje prijel za glavo... „Gospod Bog, sveta devica,“ mrmra, „pomagajte nesrečniku. Saj sam mislim, da nisem prav v glavi.“

Mel si je s pestmi oči in začel je iskati po obrazih navzočih ljudi žarek upanja.

Ravno v tem trenutku je pripovedoval policist John Kelley sodniku Dickinsonu pod kakimi okolnostmi se je izrazila tujčeva namera. Ko je bil pristopil k njemu, tako je pripovedoval, ga je takole prijel za roko (John je segel po sodnikovi roki), pripognil se je bil...

Policist John, pripognjen nad sodnikovo roko, je kazal v boljše umevanje svoje bele zobe in obrazu je dal divji izraz.

Demonstracija je napravila na navzoče občinstvo globok vtis, še globejega pa na Matveja. Ta jezik je bil tudi njemu razumljiv. Ko je gledal Kelleyve kretnje, mu je postalo marsikaj jasno: vzrok, zakaj mu je Kelley tako hitro odtegnil roko in celo to, zakaj da je dobil takrat v centralnem parku udarec po glavi. To mu je tako zagrenilo in užalostilo srce, da je pozabil na vse.

„Saj ni res,“ je zaklical, „ne vrjemite temu prostaškemu človeku...“ Razjarjen v vsi notranjosti plane k sodnikovi mizi, da pokaže, kaj je pravzaprav nameraval s Kelleyve roko.

Sodnik Dickinson skoči iz stola in stopi na svoj novi klobuk. V sodnijski dvorani navzoči močan Nemeč, Kelley in še nekoliko mož primejo Matveja od zadaj, da ne bi storil prebivalstvu Doubletowna škode. V sodni dvorani je nastala zmešnjava, kakoršne še niso zabeležili v mestnih analih. Oni, ki so bili najbližje vrat, so planili ven, padali so in vpili, znotraj se je pa godilo nekaj nepojmljivega in strašnega...

Izmučen, izstradan, užaljen in obupan se je Matvej otresel vseh Amerikancev, ki so ga bili prijeli, le Nemeč, ki mu je bil kos, ga je še držal za komolec... On pa se je poskušal osvoboditi krvavo zateklih oči in z jasnim občutkom, da bo postal blazen, da je že res na tem, da plane na vse te ljudi, jih pobija in morda celo res zgrize.

Kdo ve, kaj bi se bilo že zgodilo, da ni vstopil v tem trenutku Nilov v sodno dvorano. Preril se je do Matveja, obstal pred njim ter ga sočutno vprašal po ruski:

„He, rojak! Kaj pa ste tukaj pravzaprav naredili?“

Pri prvih zvokih tega glasu, plane Matvej k mlažemu možu in pritiskajoč njegovo roko k svojim ustnicami, ter ihtoč kakor otrok, mu jo poljublja in poljublja.

Kake četrte ure kasneje se je začela mistra Dickinsona sodnijska dvorana zopet polniti z meščanstvom mesta Doubletowna, ki je med tem izvedelo, da imajo namere nepoznanega kar najmirnejšo podlago. V osebi ruskega gentlemana, ki je delal na žagi, je našel rojaka in zagovornika, kateremu ravno ni bilo težko ovreči obtožbe. Sodnik Dickinson je dobil popolnoma zadovoljiv odgovor na vprašanja: „Your name?“ „Your nation?“ Ponosen na uspeh, ki ga je doživela njegova preiskava, je celo velikodušno pozabil na svoj pokvar-

jeni novi klobuk. Ko je opravil še nekaj uradnih formalnosti, je podal obtožencu roko, čestitajoč mu, da je izbral izmed vseh mest države ravno Doubletown... Končno pa je stavil Matveju še vprašanje osebnega značaja:

„How do you like this country, sir?“

„Rad bi vedel, kako vam dopada Amerika?“ prestavi Nilov.

Matvej, ki je še vedno nekoliko težko sodel, je odkimal z roko. — „Oh! Zemlja naj jo požre,“ reče poln odkritosrčnega prepričanja.

„Kaj meni gentleman o naši deželi?“ vpraša radovedno sodnik Dickinson, ki je vzbudil s tem vprašanjem tudi največjo radovednost med poslušalci.

„Pravi, da potrebuje časa, da pravilno oceni prednosti te dežele, sir...“

„Very well! Odgovor je vreden pametnega gentlemana,“ reče Dickinson, ki je bil poln globokega zadovoljstva.

XXVI.

Prihodnji dan je izšel doubletownski list v povečani obliki. Na prvi strani je blestela slika mistra Mathewa, novega prebivalca dobrega mesta. V tekstu pa, ki je bil okrašen z mnogimi prav učinkovitimi nadpisi, se je urednik obračal na vso Ameriko vobče, na mesto New-York pa še posebej... „Odslej,“ tako je pisal, „se lahko mesto Doubletown ponaša s tem, da je njegov sodnik, mister Dickinson, srečno rešil vprašanje, radi katerega so si vsi newyorški učenjaki zastoj belili glave. Sloviti divjak, povzročitelj incidenta v centralnem parku, čigar opis je v tako popačeni obliki razburil vso Ameriko, živi sedaj v našem mestu kot gost. Preiskava, ki jo je vodil prav posebno spretno v svoji stroki izvrstno podkovan

Podpisujte peto vojno posojilo!

Prišli smo v stik s silami, ki so prišle preko Donave.

Dunaj, 27. novembra.

Pri Turnu Severin poraženi sovražnik se umika v jugovzhodni smeri ter ga avstro-ogrsko in nemške čete zasledujejo. Naš plen iz teh bojev znaša 28 častnikov, 1200 mož vjetih, 3 topove, 27 polnih municijskih voz in 800 naloženih voz. Tudi v donavskih pristaniščih smo dobili bogat plen. Vzhodno dolence Alute smo dospeli do odseka Vedeve severno in južno od Aleksandrije. Ob gorenji Aluti smo vrgli sovražnika za odsek Topologu, vzhodno od Tigvenov pa prebili sovražno pozicijo, pri čemer je sovražnik utrpel 10 častnikov, 400 mož vjetih in 5 strojnih pušk. Ruski napad več bataljonov severno od doline Negrisore proti našim četam je ostal brezuspešen. Sovražne izvidne oddelke v pokrajini Ludove smo zavrnilo.

Dunaj, 28. novembra.

Včeraj smo prekorali Aluto. V dolini Argesu je Curtea d' Arges v naši posesti. Na sedmograški vzhodni fronti so naše poljske straže zavrnilo močne ruske izvidne oddelke.

Dunaj, 29. novembra

Armada generala pehote von Falkenhayna na Vlaškem zmagovito prodira. Silni ruski napadi v Gozdnatih Karpatih in ob sedmograški vzhodni fronti so se ponesrečili ob žiluvem odporu avstro-ogrskih in nemških čet. Svoje pozicije smo obdržali. Za posamezne kose jarkov se boji še vrše.

Berolin, 29. novembra.

V Gozdnatih Karpatih in ob sedmograški vzhodni fronti so izvršili Rusi včeraj na mnogih točkah napade na nemške in avstro-ogrsko črte. Bili so poraženi. Majhne krajevne uspehe je sovražnik poplačal s krvavimi žrtvami. Armada gen. infanterije von Falkenhayna na celi vlaški fronti zmagovito prodira. Pred njo se umika poraženi sovražnik v neredu proti vzhodu.

Dunaj, 30. novembra.

Uspešno prodirajoča donavska armada je od prehoda preko Donave pripeljala 45 častnikov, 2421 mož, 2 težka topa in 36 poljskih topov, 7 drugih topov in 7 strojnih pušk.

Dunaj, 30. novembra.

Čete generala v. Falkenhaya so vzele včeraj Pitesci in Campolung. V Campolungu so vjele 17 častnikov in 1200 mož ter vplenile 7 topov in številni vojni material. Med dolino Uz in Tatarskim prelazom so nadaljevali Rusi z veliko porabo ljudi v razbremenitev svojega težko ogrožanega romunskega zaveznika določene napade. Armadi generalov v. Arza in v. Kövessa sta stali skoro na celi fronti dan in noč v ljuti borbi proti vedno novim sovražnim sunkom. Na mnogih tokah se je vršil boj moža proti možu. Ruski naval se je zlomil. Mali krajevni uspehi ne morejo izpremeniti ničesar na tem, da so bile velike sovražne žrtve tudi včeraj brezuspešne. Boj se nadaljuje.

sodnik mister Dickinson, je dognala, da je Rus, pristojen v gubernijo Lozišči, (ki je med najznamenitnejšimi in prosvitljenimi te mogočne prijateljske države), kristjan in — dodajmo iz svojega jako pohleven človek, izredno prijeten v občevarju in docela lojalnega mišljenja. Izražal je pravo krščansko veselje, ko je izvedel, da je zdravje policista Hopkinsa, ki ga je smatral za mrtvega, v kar najboljšem stanu in da omenjeni policist že zopet izvršuje svojo običajno dolžnost. Tem bolje za policista Hopkinsa! A dovoljujemo si, oprti na mnenja najboljših juristov našega mesta, opazko, da utegne biti edina v tej zadevi prizadeta oseba policist Hopkins, kar je sam zakrivil nesrečo, ki ga je zadela. Da, in to ponavljamo, ker je mirnega inozemca, ki se je z izrazom ljubezni in zaupanja obrnil do njega, najprej s „klubom“ udaril po glavi. Ako so morda newyorški sodniki drugega mnenja, ako morda želi odvetnik te države dokazati nasprotno ali ako bi morda policist Hopkins nameraval vložiti tožbo za odškodnino, bodo vsi skupaj imeli opravka z najboljšimi doubletownskimi juristi, ki so vsi izjavili, da zastopajo obtožena brezplačno. A to najbrže ne bo potrebno, ker bomo v naslednjem razkrili še neko obrekovanje, vsled katerega je padla — po krivdi naših newyorških častnikarskih tovarišev, ki so brez potrebne predidoče natančne informacije opisali ta slučaj — nekaka senca na dobro ime mistra Mathewa, našega cenjenega gosta in, upajmo, tudi našega someščana. Stvar je namreč ta, da sploh ne grize. Kretnja, ki jo je policist Hopkins tolmačil na tako podoben način (kar ne dela ravno časti bistroumnosti newyorške policije), ima nasprotno pomen najsrčnejšega spoštovanja, katera menjavajo v loziški guberniji osebe iz najboljših družabnih krogov.

(Dalle.)

Veliki knez Nikolaj v Romuniji.

Lugano, 29. novembra. Iz Petrograda javljajo: Veliki knez Nikolajevič koraka z armado 400.000 mož Romuniji na pomoč. Resni kritiki dvomijo, da bi bila ta vest resnična.

Plen v Romuniji.

Berolin, 29. novembra. „Tageblatt“ poroča: Naglo prodiranje naših armadnih skupin v Romuniji onemogoča še pregled našega tamkajšnjega plena. Od 28. novembra so prišle v roke naših čet velike črede živine, kakor tudi znatne zaloge žita in skladišča petroleja, poleg tega 6 sanitetnih avtomobilov, 1970 vagonov in 10 lokomotiv. V donavskih pristaniščih je bilo vpljenjenih 6 parnikov in 79 vlačilnih ladij izmed katerih je bilo 16 obloženih z ječmenom in ovsom.

Ruska ojačenja.

Iz Berlina poročajo: Veliki romunsko-ruski armadi, ki se koncentrirajo v okolici Bukarešte, poveljuje general Saharov. Neprestano prihajajo v Bukarešto ruska ojačenja.

Boj za Trst.

Dunaj, 25. novembra.

Na Kraški visoki planini je topovski boj od časa do časa živahnejši. V koroški obmejni pokrajini je obstreljevala sovražna artiljerija posamezne kraje. Neka naša letalska flotilja je metala bombe na železniške naprave in barake v Tolmezzu.

Dunaj, 26. novembra.

Močna letalska flotilja je z dobrim učinkom vrgla mnogo bomb na kolodvor in sovražna taborišča v Primolanu. Vsa letala so se vrnila nepoškodovana navzlic ljutemu obrambnemu ognju in hudim vetrovom.

Nadvojvoda Evgen imenovan za feldmaršala.

Nadvojvoda Evgen je imenovan za feldmaršala, kakor poročajo dunajski listi. Armadni naredbeni list objavi to imenovanje v prihodnji številki. Pri izbruhu vojne z Italijo je bil nadvojvoda Evgen, najmlajši brat armadnega vrhovnega poveljnika nadvojvode Friderika, imenovan za vrhovnega poveljnika južnih armad, ki je dotlej fungiral kot vrhovni poveljnik balkanskih bojnih sil. Pod njegovim poveljstvom so bili izvojevani uspehi pri Arsieru in Asiagu. Nadvojvoda Evgen ima sedaj 52 let.

Naše zopetne osvojitve na Krasu.

Berolin, 29. novembra. Švicarski listi pišejo: Na Krasu so zadnji avstrijski sunki zopet zavojevali del pozicij na višinah vzhodno Gorice, katere so bili Italijani Avstrijcem iztrgali v času od 1. do 6. novembra. Flankiranje pogorja, katero so zasedli Italijani južno Vipave, je s tem zažebilo večjo silo.

Ruski neuspehi.

Berolin, 26. novembra.

Blizu obali Vzhodnega morja severno od Smorgona ter na fronti Serveča in Ščare je sovražni artiljerijski ogenj narasel. Ruske oddelke, ki so prodirali tik ob morju v okolici Krašina in pri Ocierkih, v pokrajini ob gorenjem Stiru, smo pognali nazaj.

Ruska vojska.

Iz Petrograda poročajo, da je bil carjevim ukazom vpoklican letnik 1898 s 700.000 možmi. V celoti šteje sedaj ruska vojska na vseh frontah baje 7 milijonov mož.

Nikolaj Nikolajevič zopet na evropski fronti.

Frankfurt, 25. novembra. „Frankf. Zeitg.“: „Agence Havas“ objavlja dne 24. novembra slededeče rusko poročilo: Veliki knez Nikolaj je odložil vrhovno poveljstvo nad kavkaško armado, da prevzame važnejše poveljstvo v Evropi. Veliki knez je baje že došel v carjev glavni stan. Car je dovolil generalu Aleksejevu (načelniku generalnega štaba) iz zdravstvenih ozirov dopust. Aleksejevo mesto prevzame provizorično general Gurkov, zapovednik rezervne armade.

Berolin, 28. novembra.

Jugo-zapadno Dvinska je postajal ogenj ruske artiljerije od časa do časa silnejši. Sicer med morjem in Dnjestrom nobenih posebnih dogodkov.

Ruska municija preko Norveške.

Iz Stockholma poročajo, da gredo sedaj dan na dan vlaki municije za Rusijo iz norveškega Narvika v Rusijo. Tudi vojni avtomobili gredo to

pot. V Narviku leže velike zaloge municije za Rusijo in Romunsko.

Bitka ob Sommi.

Berolin, 26. novembra.

V megli in dežju nobenih večjih bojnih dejanj.

Odločno izvedena patroljska podvzetja meklenburških grenadirjev in fizilirjev ter pešpolka Bremen severo-vzhodno od Arrasa so prinesla iz angleških jarkov 20 vjetih. Severovzhodno od Beaumonta so pripeljali oddelki badenskega pešpolka št. 185 štiri častnike in 157 Angležev ter eno strojno puško iz sovražne pozicije.

V dolini Apremont vzhodno od St. Mihiela je po močni pripravi napadla francoska infanterija. Zavrnilo smo jo.

Berolin, 27. novembra.

V pokrajini ob Sommi le slaboten ogenj. Brez artiljerijske priprave so poskusili Francozi zvečer vdreti v južni del gozda St. Pierre Vaast. Ogenj strojnih pušk posadke jarka in hitro pričeti zaporni ogenj artiljerije jih je pognal nazaj.

Nemške vojne ladje pred Themso.

Berolin, 25. novembra.

Deli naših podmorskih vojni sil so sunili od 23. na 24. novembra ponoči proti izlivu Themse in proti severnemu pobočju Downsa. Razen ene stražne ladje, ki so jo potopile s streljanjem topov, niso srečale nikakih sovražnih sil. Utrjeni prostor Rasmgate je naša artiljerija obstreljevala.

Ko se tudi nato angleško brodovje ni prikazalo, so se naše sile povrnile nepoškodovane v domače oporišče.

Nemške ladje zopet pred Lowestottom.

Berolin, 27. novembra.

Deli naših pomorskih vojni sil so izvršili v noči od 26. na 27. november zopet pohod tik pred angleško obal. Nedaleč od Lowestofta so potopile neko sovražno ladjo ter posadko vjele. Tudi nevtralne parnike so zadržale in preiskale ter jih izpustile, ker niso imeli s seboj konterbande. Naše pomorske vojne sile so se vrnile, ne da bi bile kakorkoli prišle v dotiko s sovražnikom.

„Zeppelin“ nad Anglijo.

Berolin, 28. novembra.

V noči na 28. november so naši mornariški zrakoplovi obložili plavže in industrijske naprave na srednjem Angleškem uspešno z bombami. Na raznih krajih smo opazovali požare. Protidelovanje je bilo izredno močno. En zrakoplov je padel kot žrtev sovražne obrambe v bližini Scarborougha na tla. Drug zrakoplov se ni vrnil, tako da je računati z njegovo izgubo. Ostali zrakoplovi so se vrnili in so pristali.

Amerika in nemška podmorska vojna.

„Dally News“ poroča iz Washingtona: Ameriški veleposlanik Gerard, ki se vrne prihodnji teden, prinese zadnji odgovor Amerike v vprašanju podmorskih čolnov. Nato preneha izmenjava not. Wilson je odločen, prekiniti zveze, če se Nemčija ne drži svojih obljub.

Na Balkanu.

V Dobrudži.

Berolin, 26. novembra.

Sunek sovražnih strelcev, ki ga je podpiral ogenj z morja sem, ob obali proti desnemu krilu armade v Dobrudži, se je ponesrečil. Pred očmi generalfeldmaršala von Mackensena je prehod z desnega na levi breg Donave donavske armade, določene za nadaljne operacije v zapadni Romuniji po načrtu izvršen. Mi stojimo pred Aleksandrijo.

Berolin, 28. novembra.

V Dobrudži neznatno bojevanje. Donavska armada je pridobila ozemlja. Včeraj smo vzeli Gjurgiu.

Macedonsko bojišče.

Berolin, 27. novembra.

Med Prespanskim jezerom in Črno silen artiljerijski boj. Močni napadi na višine vzhodno od Paralova so se zlomili ob žilavi vztrajnosti nemških lovskih bataljonov. Vzhodno od Vardarja so obločili Angleži nemške pozicije z močnim ognjem. Nato izvršeni sunek smo zavrnilo. Ob Strumi boji izvidnih oddelkov.

Berolin, 28. novembra.

S silnim ognjem med Prespanskim jezerom in Črno so se pričeli močni napadi, ki so jih iz-

Podpisujte peto vojno posojilo!

vršili med Trnovo (severozapadno Bitolja) in Makovam (v loku Črne) ter pri Gruništu Rusi, Italijani, Francozi in Srbi proti nemško-bolgarskim črtam. Veliki skupni napad ententnih čet se je popolnoma ponesrečil. V uničujočem učinku našega artiljerijskega in infanterijskega ognja je utrpel sovražnik težke krvave izgube, ne da bi bil dosegel le najmanjši uspeh.

* * *

Venizelos napovedal Bolgarom vojno.

London, 25. novembra. Exchange Telegraph Compagny javlja: Venizelosova vlada je napovedala Bolgariji vojno.

Bern, 25. novembra. „Secolo“ javlja iz Aten: Admiral Fournet je zahteval z novim ultimatumom, da mu grška vlada izroči artiljerijo do 1. decembra, ostali vojni material pa do 15. decembra. V vojaških krogih vlada velika delavnost.

Ako bi se kdo upiral izročiti orožje, bi ententa povzročitelj tega odpora aretirala in zasedla carinske urade. Aliiranci so na najhujše pripravljene. Položaj je zelo resen. V kraljevi palači se pripoveduje, da bi se vojaška stranka izročitvi orožja uprla tudi če bi kralj izročitev zaukazal, Reuter izjavlja: Edini izhod, ki se nudi Grški, je ta, da stavi Bolgariji ultimatum.

Oborožen konflikt med Grško in entento.

Kralj konstantin odklanja ultimatum četverozeve.

Köln, 27. novembra. „Kölnische Zeitung“ poroča iz Aten: Kralj in vlada sta odločena, da za nobeno ceno ne privolita v izročitev orožja.

„Weekly Dispatch“ poroča iz Aten, da admiral Fournet v slučaju potrebe, zasede Atene, ako vlada ne izroči artiljerijo. Royalisti so izjavili, da bi se oni izročitvi orožja uprli. Na Himetu je bilo videti artiljerijo. Na postaji je bilo razdeljeno 10.000 rezervistom orožje. Rezerviste so spravili tekom noči v razne vojašnice. Gasilci so se vozili vso noč po mestu s pretvezo, da bi gasili požare, v resnici pa za to, da so delili orožje. Dne 25. novembra je general Populos, ki je bil pred kratkim radi svojega antivenizelističnega držanja odpoklican iz Janine, osnoval obrambno zvezo. Vsi oicirji so se pridružili zvezi. Obrambno gibanje je bilo ojačeno vsled poročila o porazih Romunov. Rezervisti se hočejo umakniti v notranjost dežele izven obrežja pomorskih topov in hočejo začeti guerilla-vojno.

Nova demarša četverozevnih poslanikov v Atenah.

London, 29. novembra. Poslaniki četverozeve so izvršili 26. t. m. pri grški vladi demaršo, ker se pojavljajo v severnem Epiru albanske in grške čete, ki da jih organizirajo grški častniki. Grški zunanji minister je to zanikal, nakar so poslaniki izjavili, da so pripravljene mu pokazati fotografije grških častnikov kot vstaških voditeljev. Italijanski poslanik je zahteval, da naj se ti častniki odpokličejo in poslaniki so mu zagrozili, da bo ententa sama napravila red. Nato je grška vlada sklenila odpoklicati svoje čete.

Peto vojno posojilo.

V času, ko sovražniki ne morejo nikamor naprej, naše zmagovite čete pa prodirajo zlasti na Romunskem tako junaški, da se najmlajši izdajalci tresejo že sedaj za svojo prestolno mesto Bukarešto, je razpisano peto vojno posojilo. Dolej se je v naši državi izvrstno obneslo že vsako vojno posojilo; delavnost in štedljivost avstro-ogrskih državljanov pa zlahka pripomore, da nikakor ne zaostane v uspehu za prejšnjimi posojili tudi to ravnokar razpisano novo vojno posojilo, ampak celo nadkrili vse prejšnje razpise.

Za peto vojno posojilo sta izdane dve vrsti vrednostnih papirjev.

Davka proste, s 5 $\frac{1}{2}$ % obrestovane državne zadolžnice, ki se bodo amortizirale, so razdeljene na serije po pet milijonov kron in se dobe po 50, po 100, po 200, po 1000, po 2000, po 10.000 in po 20.000 kron. Te zadolžnice se glase na imejtelje in se bodo izplačevale obresti 1. junija in 1. decembra vsakega leta. Obresti na zadolžnice, ki se glase na 50 kron, pa le 1. decembra vsakega leta. Vrnilo se bo posojilo v letih 1922. do do 1956, in sicer se bodo vsako leto izžrebale tiste zadolžnice, katerih imensko vrednost bo država plačala. Zrebanje se bo vršilo po serijah v decembru vsakega leta.

Te državne zadolžnice so posebno priporočljive, ker si z njimi podpisniki zagotove za dolgo vrsto let posebno ugodno obrestovanje. Te državne zadolžnice so oproščene vsakega davka.

Drugi vrednostni papirji so davka prosti s 5 $\frac{1}{2}$ % obrestovane blagajniške nakaznice. Obresti teh vrednostnih papirjev se bodo tudi izplačevale 1. junija in 1. decembra vsakega leta, imenska glavnica pa bo povrnjena 1. junija 1922.

Nudijo se torej velike ugodnosti! Kdor ima le nekaj prihrankov, naj uporabi ugodno priliko in naj podpiše čimprej vojno posojilo, zakaj 16. decembra opoldne se konča podpisovanje petega vojnega posojila.

DNEVNE VESTI.

Prisega na avstrijsko ustavo. Iz političnih krogov poročajo, da se bo vršila prisega novega cesarja pred obema zbornicama dne 10. decembra.

Cesarjeva zahvala za sožalje in vdanost dežele Kranjske. Deželni glavar je prejel sledečo brzojavko: „Njegovemu preblagorodju gospodu deželnemu glavarju dr. Ivanu Susteršiču v Ljubljani. Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo se najmilostiveje zahvaljuje za izraz globoke žalosti povonom smrti Njegovega Veličanstva cesarja in kralja Franca Jožefa I. ter za od deželnega odbora v imenu vsega prebivalstva izražena čustva zvestobe in vdanosti kot za voščila za blagoslovljeno srečno vladanje. — Na najvišje povelje: Kabinetna pisarna“.

Prestolonaslednik — vitez Zlatega runa. Njegovo cesarsko in kraljevo apostolsko Veličanstvo je z Najvišjim lastnoročnim pismom z dne 24. novembra t. l. blagovolilo najmilostiveje imenovati Njegovo cesarsko in kraljevo Visokost premilostnega cesarjeviča nadvojvoda Franca Jožefa Otona za viteza Zlatega runa.

Cesarjev polk. Cesar je odredil, da naj se imenuje pešpolk št. 19 v bodoče „pešpolk cesarja in kralja Karla“.

Cesarja Franca Jožefa polki. Cesar je odredil, da nosijo polki cesarja Franca Jožeta to ime za vedno. Pri teh polkih prevzame cesar Karel čast drugega polkovnika - imejtelja.

Visoka vojaška odlikovanja.

Dunaj, 27. novembra. Iz voinega poročevalskega stana poročajo: Armadni vrhovni poveljnik feldmaršal nadvojvoda Friderik je izdal to - ie vrhovno armadno povelje:

Vojaki!

Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo mi je podelil veliki križ reda Marije Terezije ter imenoval mojega preizkušenega sodelavca generalobersta barona Conrada za feldmaršala.

Ta izraz najvišje milosti velja Vam vsem, velja Vaši junaški vztrajnosti, Vašim hrabrim žrtvam v težkem boju na moč in obstoj naše drage domovine, je najvišje priznanje dosedanjih sijajnih činov armade in brodovja. Izkažimo se vredne najvišjega zaupanja, vztrajajmo in storimo svojo dolžnost tako dolgo, da bo izvojevan zmagoviti mir. Bog je bil z nami, ostaj bo z nami!

Feldmaršal nadvojvoda
Friderik.

Dunaj, 27. novembra. Cesar Karel je poslal nadvojvodi Evgenu sledeče lastnoročno pismo:

Ljubi gospod stričnik nadvojvoda Evgen!
V najpopolnejšem hvaležnem priznanju Vaših kot voditelja armadne fronte pred sovražnikom Mi izkazanih odličnih služb, Vas Ljubega, imenujem za feldmaršala.

Dunaj, 23. novembra 1916.

Karel.

Umrlega cesarja generalna adjutanta generalna polkovnika grof Paar in baron Bolfras sta dobila vojaški zaslužni križec I. razreda z vojno dekoracijo; vojni minister generalni polkovnik baron

Krobotin je dobil veliki križec reda sv. Stefana; domobranska ministra generalna polkovnika baron Georgi in baron Hazai sta dobila znak posebnega cesarjevega pohvalnega priznanja. Veliki admiral Anton Haus je dobil veliki križec Leopoldovega reda z vojno dekoracijo.

Šestdesetletnica generalnega polkovnika Borojeviča. Gospod župan odposlal je kot odgovor na brzojavno obvestilo o podelitvi pešpolka št. 17 Njegovi cesarski Visokosti cesarjeviču in kot čestitke k 60 letnici njegovi ekšelenci generalnemu polkovniku Borojeviču sledečo brzojavko: Ekselencija generaloberst Svetozar pl. Borojevič. Brzojavko, ki ste jo Vaša ekselenca povodom nas osrečujočega cesarskega odlikovanja pešpolka „Cesarjevič“ št. 17. blagovolili meni poslati, sem sporočil v včerajšnji seji občinskemu svetu. Sprejeli smo to brzojavko kot znak, da osrečujete Vaša ekselenca deželno stolno mesto Ljubljano s trajnimi simpatijami ter izrekamo za to giokoko zahvalo. Slušajoč svoje lastno čustvo ter soglasno storjenemu sklegu zbranega občinskega sveta, si dovoljujem porabiti to priliko, da prisrčno častitam Vaši ekšelenci k 60 letnemu rojstnemu dnevju, ki ga boste praznovali prihodnje dni. Vsa Ljubljana se združuje v želji, da naj bi se našemu častnemu meščanu, s slavo venčanemu generaloberstu in zmage vajenemu vojskovodji, ki danes očitnostno v nobenem oziru ne občuti bremena starosti ter se dviga iz bojnega meteža kakor jeklena postava, podaljšalo življenje do skrajnih mej. Našemu častnemu meščanu in generalnemu polkovniku trikratni živijo! Župan: dr Ivan Tavčar.

Dnevi žalovanja v Kranju. Občinski odbor mesta Kranja se je minuli pondeljek ob 6. uri zvečer sestal polnoštevilno k izredni seji, da počasti spomin presvitlega cesarja in dokumentira globoko žalost ob smrti Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. Mestni župan g. Ferdinand Polak se je v vznešenih besedah spominjal blagopokojnega vladarja, kateremu, žal, ni bilo usojeno, da bi dobojeval gigantski boj, sklenil časten mir in potem v miru vladal svojim zvesto udam in v ognju preizkušenim narodom do najsrajnejših mej človeškega življenja. — V sredo, dne 29. novembra ob 9. uri je bila v župni cerkvi žalna maša, kateri so prisostovali vsi vojaški in civilni dostojanstveniki, občinski zastop, Gasilno in reš. društvo, zastopniki vseh korporacij ter društev in polno drugega občinstva. — V četrtek popoldne ob 2. uri, ko se je na cesarskem Dunaju začel premikati veličastni pogrebni sprevod, so se zatvorili vsi javni lokali in v izložbenih oknih nekaterih trgovin so gorele lučice pred žalno okrašenimi kipi in podobami pokojnega cesarja. Srednješolska in ljudskošolska mladež se je včeraj udeležila žalne božje službe, ki je bila ob 8. uri v župni cerkvi.

Nov denar in nove znamke. Že v najbližjem času bo dan v promet denar s podobo novega cesarja. Tudi poštnne znamke bodo izdane z glavo cesarja Karla.

Nekovano zlato, kakor tudi cekine in tuje zlate novce je oddati avstro - ogrški banki ali državnim odkupovalnim uradom. Marsikaka rodbina ima stare, davno že več ne rabljive verižice in prstane, potrto lepoticje itd, Vsakdo izpolni patriotično dolžnost, če odda take stvari državnim odkupovalnim uradom, ki plačujejo za nje višjo ceno kakor pred vojsko ali po vojski.

Oglasil se je iz ruskega vjetništva sin polkovnika viteza Pogačnika kadet Bogdan Pogačnik. Nahaja se v Jalutorovsku, gubernija Tobolsk.

Zahvala.

Za mnogobrojno izkazano nam sožalje pri pogrebu v domačo grudo prepejanega, nam nad vse ljubljene soproga, očeta ozir. sina, brata, strica, svaka i. t. d., gospoda

Miško Mohorja

c. in kr. akt. nadognjičarja, padlega na Asiaški planoti, odlikov. z dvema srebrnima in dvema bronastima hrabrostnima svetinjama

se tem potom najiskreneje zahvalujemo, zlasti pa izrekamo zahvalo slav. „Narodni čitalnici“ za ginljivi žalostinki pred hišo in ob grobu, preč. duhovščini ter slavni občinstvu iz mesta in okolice za obilo spremstvo.

V Kranju, dne 30. novembra 1916.

50

Rodbini Bajželj in Mohor.

Avstrijski državni zbor. Vlada namerava, kakor se poroča, sklicati državni zbor sredi meseca decembra. V prvi seji bi se vršila seja volitev predsedništva, potem bi pa novi cesar storil obljubo na državne osnovne zakone vpricho gospodske in poslanske zbornice. Morda bo državni zbor potem izvolil delegacije, a vsekakor ne bo sej — bodisi da bo zasedanje odgodeno, bodisi da predsednik ne bo sklical sej — dokler se ne bo vlada sporazumela s strankami.

Zasedanje državnega zbora. Vlada je odredila, da se naj vojaška bolnišnica, ki se nahaja v poslopju državnega zbora, izseli in poslopje zopet pripravi za parlamentarno zasedanje. Kakor se iz političnih krogov poroča, se bo sestel državni zbor še le sredi januarja. Vršili se boste le dve seji. V prvi se bo zbornica konstituirala, v drugi se bo zbrala, da sprejme prisego cesarja na ustavo. Redno zasedanje državnega zbora pa se bo začelo še le v marcu 1917. Nekateri listi navajajo za januarski sestanek ta - le program: Predvsem bo podala vlada izjavo, o kateri se najbrž vname razprava, nadalje se bo vršila potrditev s § 14. uveljavljenih naredb, volitev delegacij, razprava o aprovizaciji, poljsko vprašanje, parlamentarno odobrenje novih davkov in nagodba z Ogrsko. Predno se začne zasedanje, izda vlada dogovorno z voditelji strank nov pravilnik, ki naj onemogoči vsako obstrukcijo in ki naj velja toliko časa, da uredi in sprejme poslanska zbornica definitivni pravilnik.

Mestna hranilnica v Kranju sprejema prijave na V. vojno posojilo vsak dan ob uradnih urah brezplačno. Kdor pa se iz kateregakoli vzroka ne more sam osebno zglasiti v uradnih prostorih, ta lahko naznani podpisovanje s formularji, ki se dobe pri vseh podpisnih mestih. Brez formularja pa se zglaši vsakdo pismenim poto v tej - le obliki: „Na podlagi razglasa o državnem vojnem posojilu

Kupim vsako množino

smrekovega
orehovega
jesenovega
češnjivega
hruševega
lipovega
hrastovega

lesa

na vago ali na meter. Debelina od 30 cm naprej.

Kupim tudi

suhe koprive po 6 K za 100 kg.

Natančnejša pojasnila daje **L. REBOLJ, KRANJ.**

podpišem na peto vojno posojilo nominalno kron štiridesetletnih s 5 $\frac{1}{2}$ odstotki obrestovanih državnih zadolžnic, ki se bodo amortizirale in se zavežem jih prevzeti in poplačati, kadar se mi izroče. Ob enem pošiljam na račun kron“. — Za drugo obliko vojnega posojila, namreč za podpis na davka proste 5 $\frac{1}{2}$ odstotne in 1. junija 1922 vračljive državne blagajniške nakaznice se nazravi enak oglas in se izpremeni samo imenovanje papirja.

Miklavžev večer priredi Narodna čitalnica v Kranju v svojih prostorih v torek 5. t. m. ob 6. uri zvečer. Pristop imajo člani in njih otroci.

Važna odločba upravnega sodišča glede podpor. Upravno sodišče na Dunaju je z odločbo

št. 5252/1916 razsodilo, da morajo okrajne preskrbovalne komisije nakazati podporo tudi tedaj, ako je vpoklicanec družino ali svoje podpiral le z neznatnim zneskom. Neka mati se je namreč pritožila, da ji je okrajna komisija odbila prošnjo za podporo vsled tega, ker ji je sin pošiljal na leto le okrog 100 K podpore. Upravno sodišče stoji na stališču, da se mora dati podpora svojcem tudi tedaj, če so jih vpoklicani podpirali samo s kakim manjšim zneskom. Naj se torej tisti, ki so v tem oziru prizadeti, obrnejo z novo prošnjo na okrajno komisijo in če jim ta prošnjo odbije, se naj pritožijo na upravno sodišče.

Umrli je v Šenčurju dne 30. novembra gospa Jedert Gašperlin. N. v. m. p.

Št. 2.864.

Razglas.

Mestna hranilnica v Kranju je vsled sklepa upravnega odbora v seji dne 25. novembra 1916. znižala obrestno mero počenši z dnem 1. januarja 1917., in sicer:

1. za hranilne vloge na

 4%

hranilne vloge se obrestujejo polmesečno, obresti se pripisujejo h kapitalu polletno, to je dne 30. junija in dne 31. decembra vsakega leta; 1 $\frac{1}{2}$ % rentni davek in tudi 100% vojni pribitek k temu davku plačuje hranilnica sama iz lastnega premoženja;

2. za hipotečna posojila na 5%;

3. za posojila proti zastavi vrednostnih papirjev na 5 $\frac{1}{2}$ %;

4. za menice na 6%.

Ravnateljstvo Mestne hranilnice v Kranju,

dne 28. novembra 1916.

49

Kdor svoj želodec ljubi,
ne pije drugega, kakor
želodčni liker ≡

Najboljši želodčni liker!

Sladni in grenki.

Pristni „FLORIAN“ ne slabi in ne omami, ampak daje moč in veselje do dela!

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Najstarejša
trgovina

Ferd. Sajovic
v Kranju
(poprej J. C. Pleiweiss)
priporoča

svojo bogato zalogo

sukna, letenskih modnih blagov, cefirov in batistov za ženske bluze in obleke, pike, kambrikov, levantinov, ševijotov, kamgarnov in lodnov za pelerine, šifona, bele kotenine in platna za rjuhe, cvilha za zimmice, satenastih in pisanih posteljnih odej, kakor tudi vsega drugega manufakturnega blaga. Volneni robci, pletil najnovejših vzorcev in najboljše kakovosti.

Snežne kape, trebušnike, naročnike, rokavice in nogavice za vojake.
Svilnati robci najnovejših vzorcev.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

brez odbitka rentnega
davka.

4³/₄ 0/0

brez odbitka rentnega
davka.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

6 52—41